

Lapin taide- ja kulttuuritoimijoiden kartoitus

Toteutettiin vuosina 2023-2024

- LÄHTÖKOHDAT 2023
 - Lapin maakunnasta **puuttui** kulttuuristrategia
 - Taide ja kulttuuri **oli tunnistettu heikosti** maakunnallisessa päätöksenteossa
 - Tietoa Lapin taideorganisaatioista ja ammatinharjoittajista **ei ollut koottu**
 - Taiteen ja kulttuurin ammattilaisilla **ei ollut kokoavaa verkostoa**
 - Taiteen ammattilaisten osallistaminen kulttuuristrategian valmisteluun koettiin tärkeäksi

- TAVOITTEET

- **Kartoittaa** ammattimaisesti Lapin alueella toimivat ei-kunnalliset taide- ja kulttuurialan toimijat ml. harkinnanvaraisen rahoituksen piirissä olevat yhteisöt ja freelancerit
- **Luoda** toimijaverkosto
- **Vahvistaa** taide- ja kulttuuritoimijoiden omaa osaamisen, asiantuntijuuden ja erityisvahvuuksien tunnistamista ja sanoittamista

- HANKKEEN TOIMENPITEET
 - Verkkokysely
 - Työpajoja
 - Tulosten reflektointi yhdessä alan toimijoiden kanssa
 - Tiedonkeruu ja haastattelut
 - Osaamisprofiilien ja asiantuntijuuksien kokoaminen
 - Analyysi ja kokonaiskuva Lapin taide- ja kulttuuritoimijoista erityisvahvuuksineen

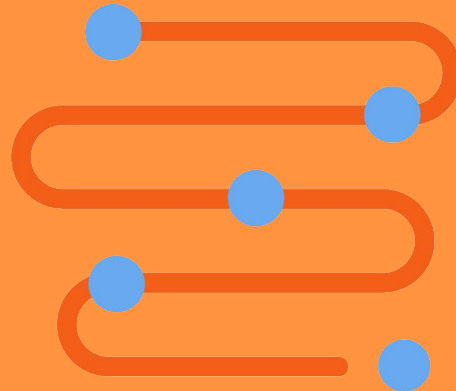
- HANKKEEN MYÖTÄ
 - **saatiin tietoa** ja lukuja Lapin taide- ja kulttuuritoimijoista
 - **vahvistettiin** toimijoiden kykyä sanallistaa omia vahvuuksiaan ja osaamisprofiilejaan esimerkiksi omassa kunnassa
 - **luotiin toimijaverkosto**, joka voi olla aktiivinen maakunnallisessa kehittämistyössä
 - **tunnistettiin ja tehtiin näkyväksi** lappilaisten taide- ja kulttuuritoimijoiden erityisvahvuudet ja yhteistyömahdollisuudet

Kartoituskyselyn perusteella tehtiin Lapin taiteen ja
kulttuurin toimialakuvaus

<https://www.hiljaisuusfestivaali.fi/toimijakartoitus>

Lapin taide- ja kulttuurikenttä koostuu monenlaisista organisaatioista, yhteisöistä sekä itsenäisistä ammattilaisista.

Kuvaus Lapin taide- ja kulttuurikentästä

- Kartoituskyselyyn saatiin vastauksista 19:sta kunnasta,
 - Rovaniemeltä (54,8%)
 - Tornioista (7,7%)
 - Inarista (6,5%)
 - Kittilästä (4,5%).
 - Kyselyyn saatiin 157 vastausta, vastauksista lopulliseen analyysiin sisällytettiin 144 vastausta
 - 45 yhteisöä
 - 99 yksilövastaajaa
 - muut olivat joko ei-ammattilaisia, julkisia tahoja, suuria korkeakouluja tai eivät sijainneet Lapissa.
 - Kaikista vastanneista (ml. yhteisöt ja yksilövastaajat) 65,8% kertoi toimivansa kulttuurialalla päätoimisesti.
-

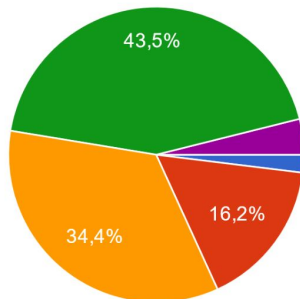

Taide ja kulttuurialan koulutustaso on merkittävästi sekä Lapin että koko maan väestön keskiarvoa korkeampi.

Kuvaus Lapin taide- ja kulttuurikentästä

Koulutustaso

154 vastausta

- Perusaste
- Toinen aste (lukio tai ammattikoulutus)
- Alempi korkeakoulututkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto
- Tohtorin tai lisensiaatin tutkinto

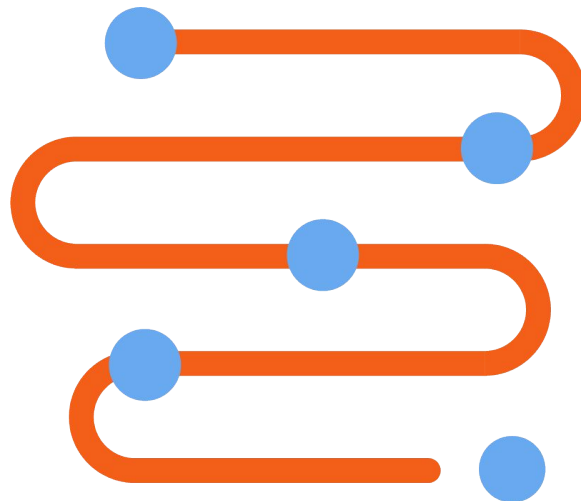
- Kartoituskyselyyn vastanneista korkeakoulututkinnon (alempi AMK-tutkinto, ylempi AMK-tutkinto, lisensiaatin tai tohtorin tutkinto) oli suorittanut 81,8%
- Koko Lapin keskiarvo 28,5% ja koko Suomen 33,3% (lähde: Lapin Luotsi)

Lapin ja Saamenmaan alueella toimivien taiteen ja kulttuurin ammattilaisten toiminta on hyvin monimuotoista.

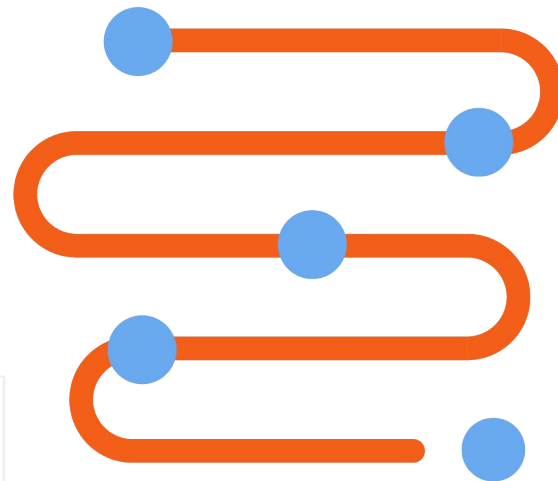

Taidetoiminnan muodot

- Vain 23,6% kaikista vastanneista (ml. yhteisöt ja yksittäiset ammattilaiset) kertoi toteuttavansa vain yhtä toimintamuotoa.
- “Taiteen tekeminen itse” 69,7% vastaajista
- “Tapahtuma- ja festivaalitoiminta” 47,1% vastaajista
- “Taiteen asiantuntijuustehtävät” 35,5% vastaajista

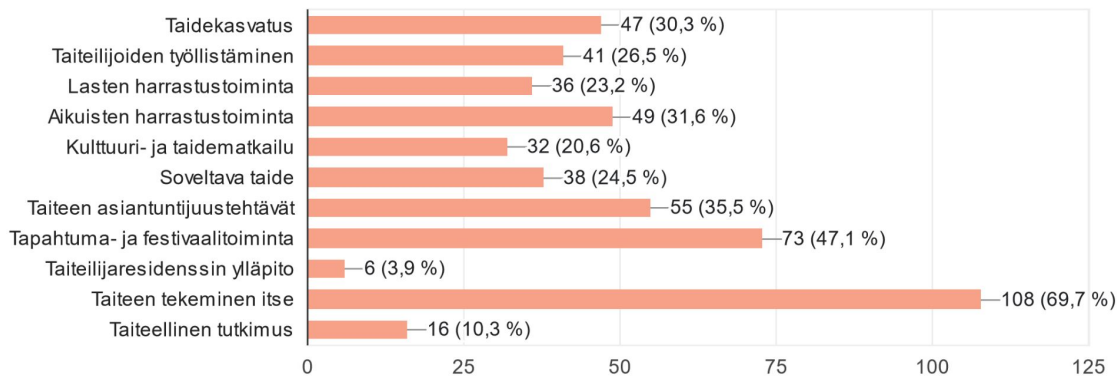

Taidetoiminnan muodot

Millaista taidetoimintaa toteutat

155 vastausta

Lapin taide- ja kulttuurikenttä koostuu yksittäisistä taiteen ja kulttuurin ammattilaisista, itsenäisistä yhteisöistä, taide- ja kulttuuri-instituutioista, korkeakouluista ja kuntien kulttuuritoiminnasta.

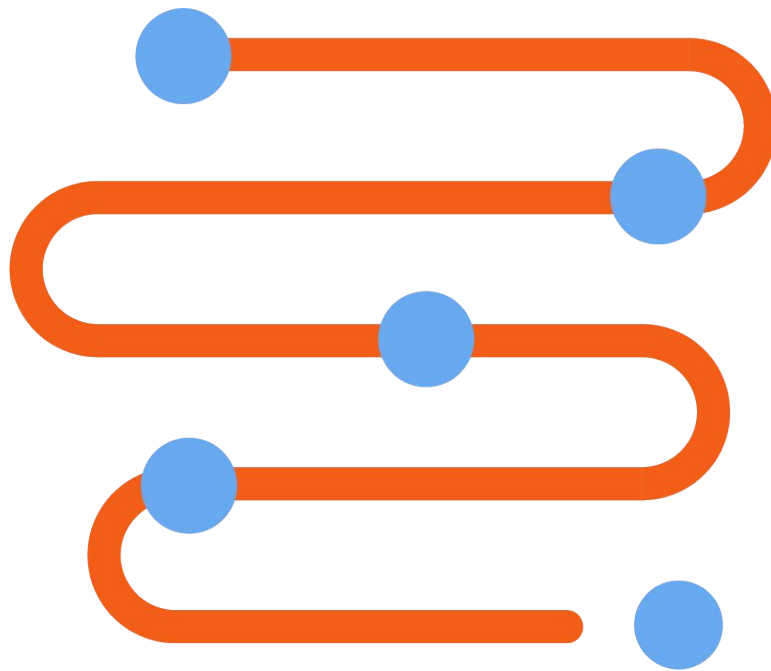

Lapin ja Saamenmaan kulttuurikenttä

- Lapissa sijaitsee viisi Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoitusta (vos) saavaa esittävän taiteen organisaatiota ja kahdeksan valtionosuusrahoitusta saavaa museota.
- Lapin esittävän taiteen vos-yhteisöt:
 - Kemin Kaupunginteatteri, Kemi
 - Kemin kaupunginorkesteri, Kemi
 - Tanssiteatteri Rimpparemmi, Rovaniemi
 - Rovaniemen teatteri, Lapin alueteatteri, Rovaniemi
 - Rovaniemen kaupunginorkesteri, Rovaniemi

Lapin ja Saamenmaan kulttuurikenttä

- Lapin vos-museot:
 - Aineen taidemuseo, Tornio
 - Kemin taidemuseo, Kemi
 - Kultamuseo, Sodankylä
 - Lapin maakuntamuseo, Rovaniemi
 - Rovaniemen taidemuseo, Rovaniemi
 - Saamelaismuseum Siida, Inari
 - Särestöniemi museo, Kittilä
 - Tornionlaakson maakuntamuseo, Tornio

Kartoituksen perusteella voidaan sanoa, että Lapissa toimii
45 itsenäistä taide- ja kulttuuriyhteisöä.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhdistykset

- Yhdistykset:
 - Art Äkäslompolo ry, Kolari
 - Circ2m, Kittilä
 - Kiertävä lastenkulttuurikeskus Kattila, Kittilä
 - Kulttuuriyhdistys Kumina ry, Tornio
 - Kulttuuriyhdistys Valsa, Rovaniemi
 - Kuusikko soi ry, Luosto soi! -festivaali, Sodankylä
 - Kuvataideyhdistys maahiset ry, Rovaniemi
 - Lapin pianoseura ry, Rovaniemi
 - Lapin taiteilijaseura, Rovaniemi
 - Lapin yhteisöllisen taiteen yhdistys Lysti ry, Rovaniemi
 - Midnight Sun Burlesque ry, Rovaniemi
 - Mikin Vintti ry, Keminmaa
 - Pellon Kuvataideseura ry, Pello
 - Piste Kollektiivi (Monitaideyhdistys Piste ry), Rovaniemi
 - Pohjoinen mediakulttuuriyhdistys Magneetti ry, Rovaniemi
 - Pohjoista musiikkivoimaa ry /Rovaniemi Chamber Music Festival, Rovaniemi
 - RasaCollective (Rasa Collectiven Kannatusyhdistys ry), Tervola
 - Rohki Hyä Sirkus ry., Kolari
 - Rollo Underground (Vaihtoehtoollinen Ry), Rovaniemi
 - Rovaniemen Cinema ry, Rovaniemi
 - Saamelaistaiteen tukiyhdistys ry., Inari
 - Seitakuoro ry, Rovaniemi
-

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Yhdistykset:
 - Siepakat ry, Rovaniemi
 - Solekko Tehä Ry, Muonio*
 - Suomen Kalakirjasto ry, Muonio
 - Taiteilijayhdistys Hiljaisuus ry, Kittilä
 - Tornion Kuvataideseura ry, Tornio
 - Valoasema ry, Rovaniemi
 - Vocaliisat ry, Rovaniemi

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Yritykset:

- Artorio Oy, Rovaniemi
- Louhistiina Tuotanto/ Dawn Matrix Oy, Sodankylä
- Luode Stories Oy, Enontekiö
- Northern Sound, Inari
- Pop Up Lappi Oy, Musiikkikoulu POP UP, Rovaniemi
- Solitude Music Oy, Rovaniemi
- Studio E-City, Tornio
- Tanssikoulu STAGE, Tornio

- Osuuskunnat:

- Kulttuuriosuuskunta Dead Standing Tree, Rovaniemi

- Säätiöt:

- Särestöniemi-museo/Kauko Sorjosen säätiö, Kittilä

- Muut:

- Alkuperäiskansojen elokuvakeskus Skábma, Inari
- Ijahis idja -festivaali, Inari
- Rovaniemen komiikkaklubi, Rovaniemi
- Rovaniemen psykomaantieteellinen seura, Rovaniemi
- Sanaseura, Rovaniemi
- Vastarannan kino, Rovaniemi

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Kyselyn perusteella arkkitehtuurilla, nukketeatterilla, performanssitaiteella ja teatterilla ei kyselyn mukaan ole Lapissa toimivaa omaa yhteisöä.
- Kyselyyn vastasi 17 useita eri taiteenaloja edustavaa yhteisöä, joiden toimintaan sisältyy ainakin teatterin, nukketeatterin ja performanssitaiteen alojen toimintaa.
- Kaikki kyselyyn vastanneet yhteisöt sijaitsevat 11 Lapin kunnan alueella,
 - 23 eli 51,1% sijaitsee Rovaniemellä
 - 5 eli 11,1% Kittilässä,
 - 4 eli 8,9% Inarissa ja
 - 4 eli 8,9% Torniossa.

Monitaiteisia yhteisöjä on Lapissa ja Saamenmaalla
kartoituskyselyn mukaan on eniten.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Useita taiteenaloja 17
 - Musiikki 8
 - Elokuva // Tanssi // Kuvataide 3
 - Kirjallisuus // Mediataide 2
 - Burleski // Musiikkiteatterilla // Sanataiteella // Sirkus // Stand-up-komiikka // Valokuva 1
- Kyselyssä yhteisöiksi luettiin yhdistykset, yritykset, osuuskunnat, säätiöt sekä muut pääasiassa järjestymättömät epäviralliset yhteisöt.
 - Yhteisöjen tarkempi profilointi ja toiminnan päätarkoitusten kartoittaminen tarvitsisi jatkotarkastelua.

Lapin ja Saamenmaan itsenäiset taide- ja kulttuuriyhdistykset toteuttavat hyvin monipuolisesti erilaista taide- ja kulttuuritoimintaa.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Kyselyyn vastanneista 14 yhteisöstä toteutti vain yhtä toimintamuotoa.
- Suurin osa yhteisöistä vastasi toimintamuotoa kartoittavaan kysymykseen valitsemalla kaksi tai useamman eri toimintamuodon.
- 33 vastanneista yhteisöistä valitsi ainoaksi tai muiden toimintamuotojen rinnalla tapahtuma- ja festivaalitoiminnan.
- 19 yhteisöä nimesi taiteilijoiden työllistämisen yhdeksi tai ainoaksi toimintamuodokseen
- Kyselyn perusteella nykytilanteessa vain viidesosa vastanneista yhteisöistä työskentelee kulttuuri- ja taidematkailun alalla.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Taidekasvatusta toteuttavia yhteisöjä on Lapin ja Saamenmaan alueella 15.
- Kyselyn mukaan vain kaksi yhteistöä ylläpitää taiteilijaresidenssiä Lapissa.
- Osa Lapin ja Saamenmaan alueella toimivista yhteisöistä tekee hyvin aktiivisesti yhteistyötä oman kotikuntansa kanssa. Kyselyn perusteella lähes puolet itsenäisistä taide- ja kulttuurialan yhteisöistä tekevät säännöllisesti tai melko säännöllisesti yhteistyötä oman kotikuntansa kanssa.

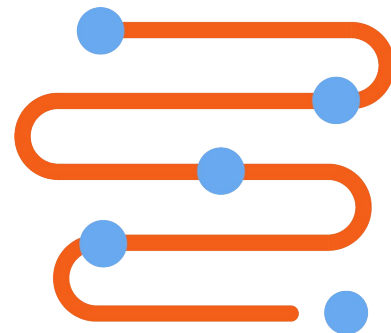
○ Ei lainkaan	4	8,9%
○ Harvoin	7	15,6%
○ Neutraali	12	26,7%
○ Melko säännöllisesti	9	20,0%
○ Säännöllisesti useita kertoja vuodessa	13	28,9%.

Noin puolet yhteisöistä toimii vain oman kunnan alueella
6 yhteisöä koko maakunnassa.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

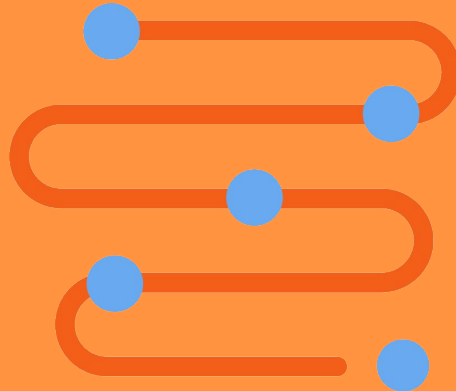
- Kartoituskyselyllä selvitettiin itsenäisten taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminnan laajuutta mm. toiminta-aluetta, liikevaihtoa ja työllistämisvaikutuksia selvittävillä kysymyksillä.
- Toiminnan laajuus:
 - 24 eli 46,7% ilmoitti toimivansa vain yhden kunnan alueella.
 - 16 Rovaniemellä.
 - 13 eli 28,9% ilmoitti toimivasta kolmen tai useamman kunnan alueella.
 - 6 eli 13,3% ilmoitti toimivansa koko Lapin alueella.
 - viisi oli yhdistyksiä ja yksi yritys.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Vuosittainen liikevaihto
 - 19 eli 42,2% alle 10 000€ vuodessa
 - 9 eli 20% 10 000–50 000€ välillä
 - 2 eli 4,4% 50 000–100 000€ välillä
 - 13 eli 28,9% Yli 100 000€.
 - Kaksi kyselyyn vastannutta yhteisöä ei vastannut liikevaihtoa koskevaan kysymykseen

Kyselyn perusteella osa taide- ja kulttuurialan yhteisöistä
Lapissa työllistää merkittävän joukon alan ammattilaisia.

Taide- ja kulttuuriyhteisöjen toimintaresurssien kasvattamisella olisi todennäköisesti suoria työllistämisaikutuksia kuntakohtaisesti sekä koko Lapin maakunnan alueella.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Yhteisövastaajista 24 eli 53,3% kertoi työllistävänsä 5 tai useamman taiteen ammattialaista vuosittain. Mukaan luettiin kaikki erimittaiset työsuhteet sekä osa-aikaisuudet.
- Yhdeksän eli 20% vastaajista kertoi vuosittain työllistävänsä yli 20 taiteen ja kulttuurin ammattilaista.
- Työllistämisaikutusten tuloksista voidaan päätellä, että taiteen ja kulttuurin yhteisöjen toimintaa tukemalla, voitaisiin luovien alojen työllisyyttä nostaa merkittävästi kuntakohtaisesti sekä koko Lapin maakunnan alueella.

Tämän kartoituskyselyn perusteella toimijat itse arvioivat oman toimintansa tavoittavan erilaisin keinoin yhteensä n. 250 000 ihmistä vuosittain.

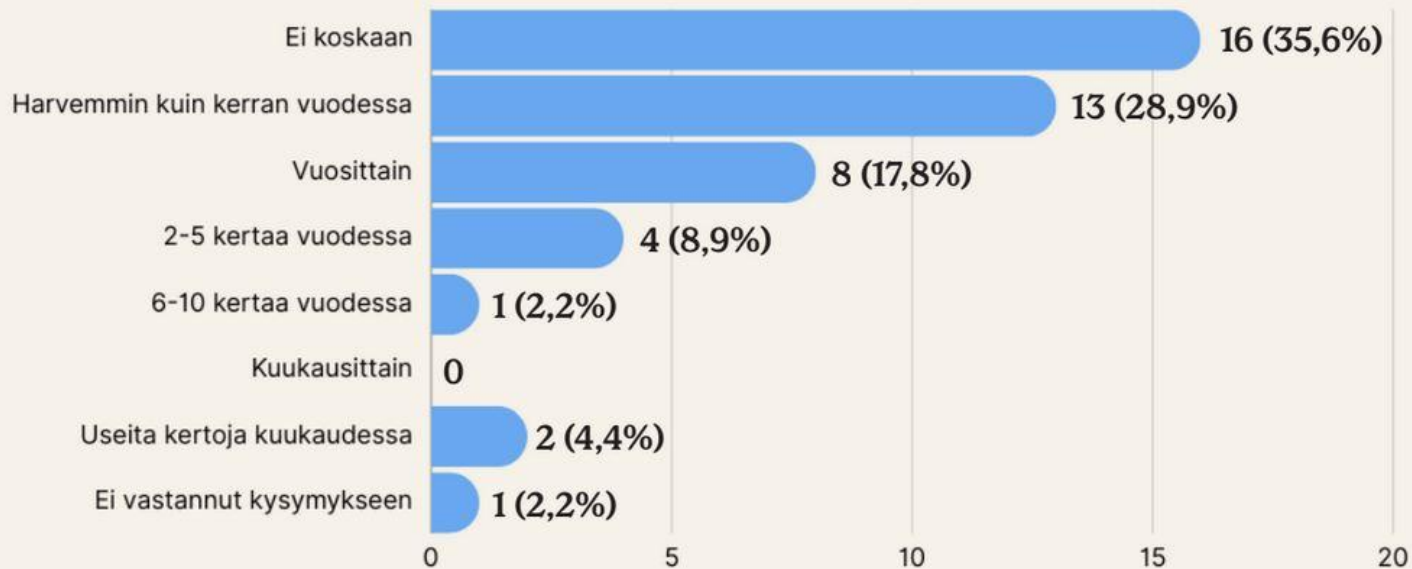

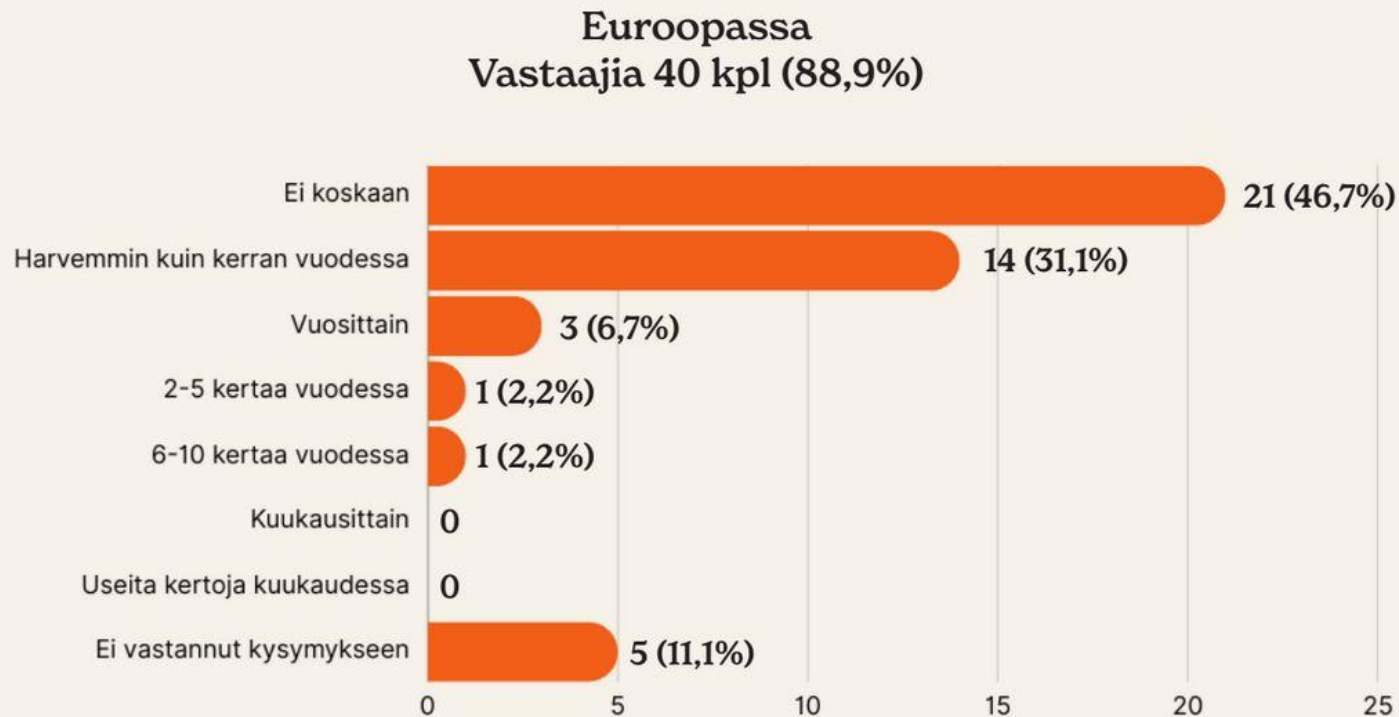
Kartoituksen perusteella kansainvälisen yhteistyön kehittämiseksi olisi paljon mahdollisuuksia.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

Pohjoismaissa Vastaajia 44 kpl (97,8%)

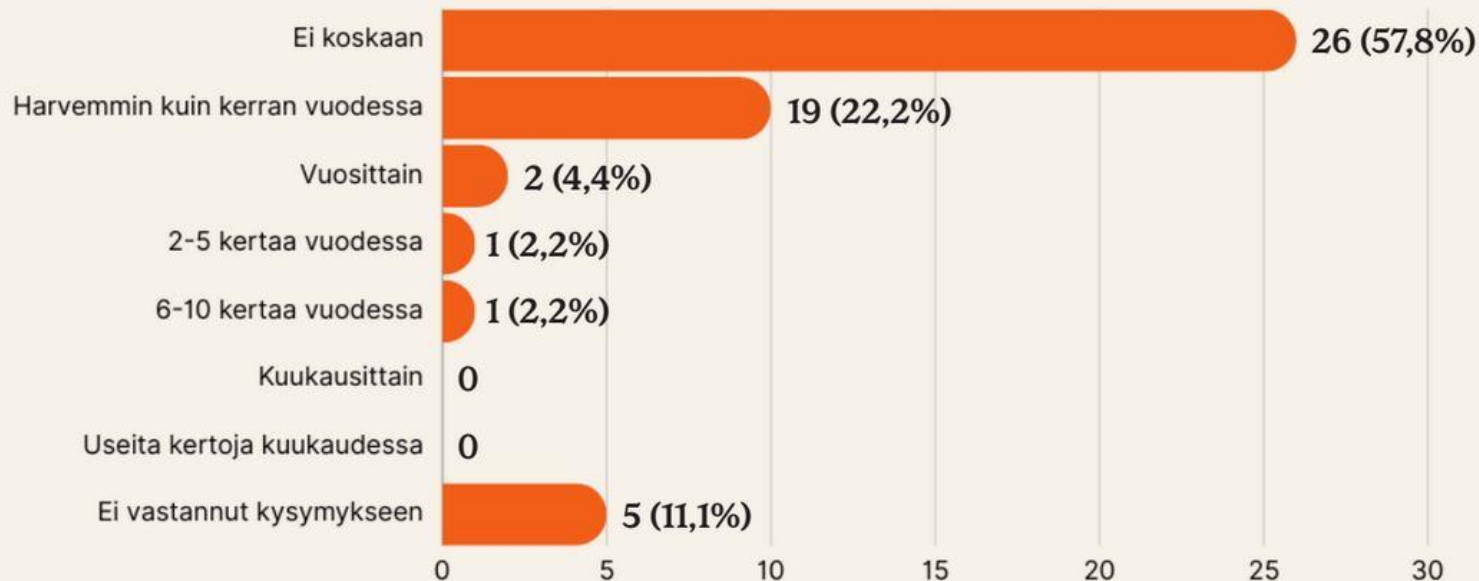

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

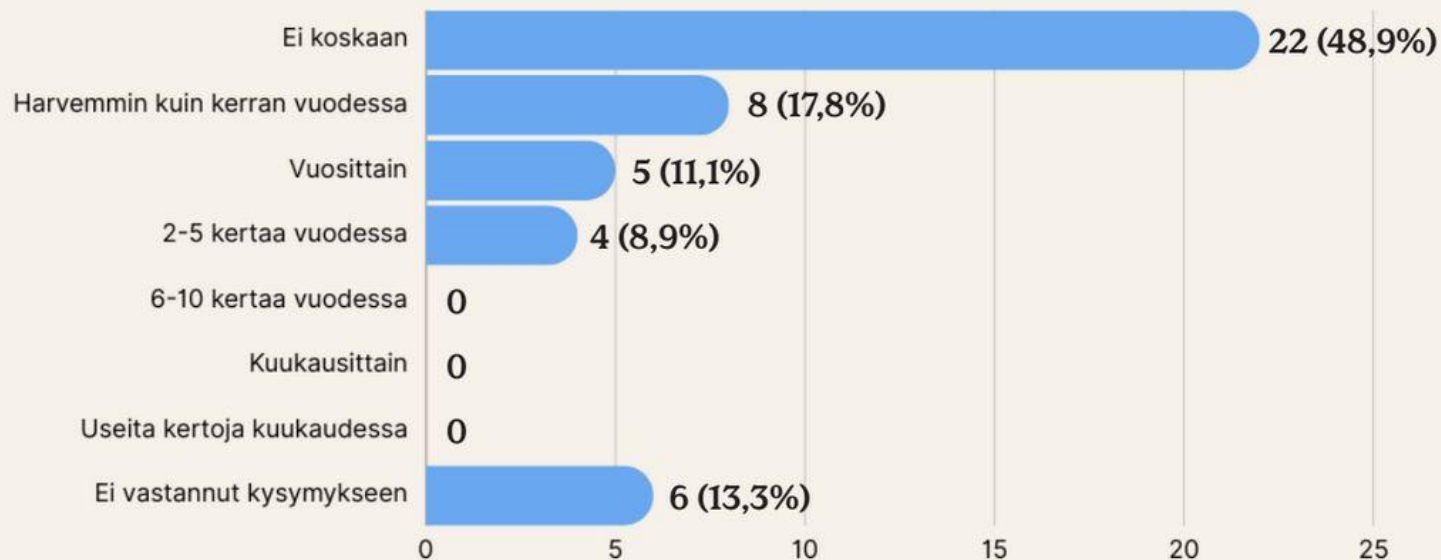
Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

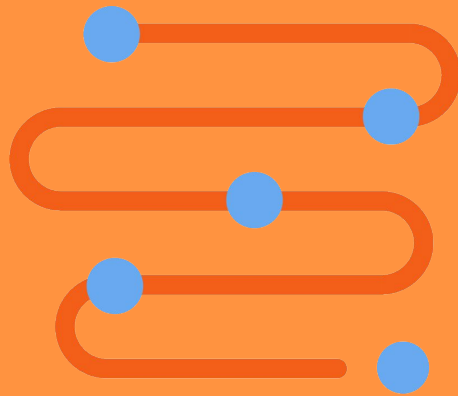
Euroopan ulkopuolella Vastaajia 40 kpl (88,9%)

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

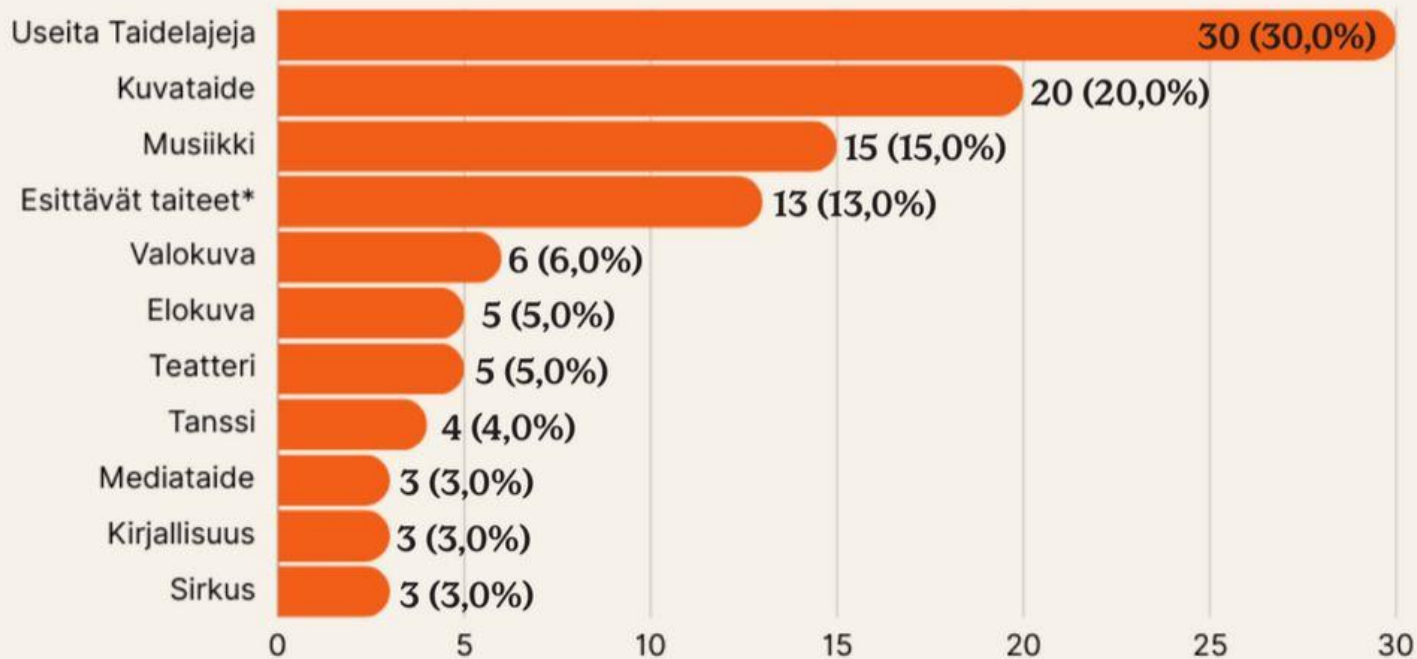
Arktisella alueella
Vastaajia 39 kpl (86,7%)

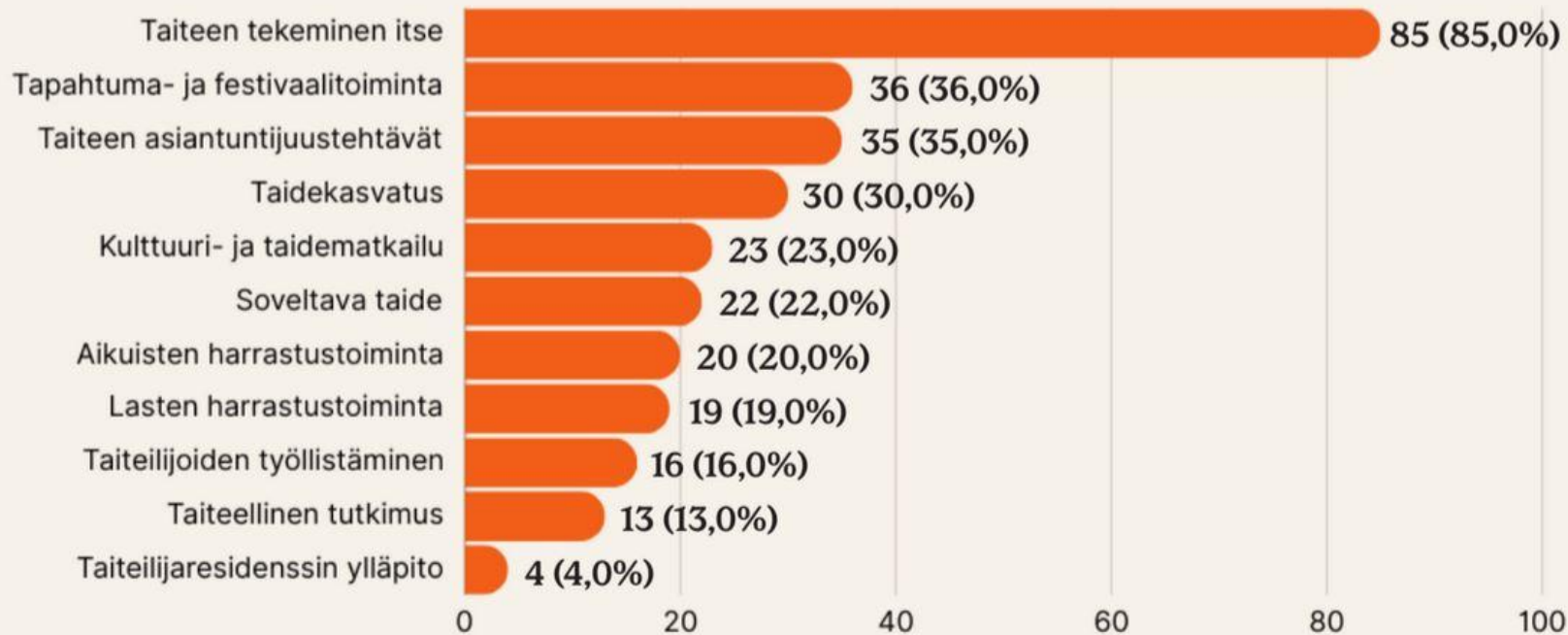

Kartoituskyselyn perusteella Lapissa ja Saamenmaalla on hyvin monipuolisesti eri taiteenalojen ammattilaisia.

Itsenäiset taiteen ja kulttuurin ammattilaiset

Itsenäiset taiteen ja kulttuurin ammattilaiset

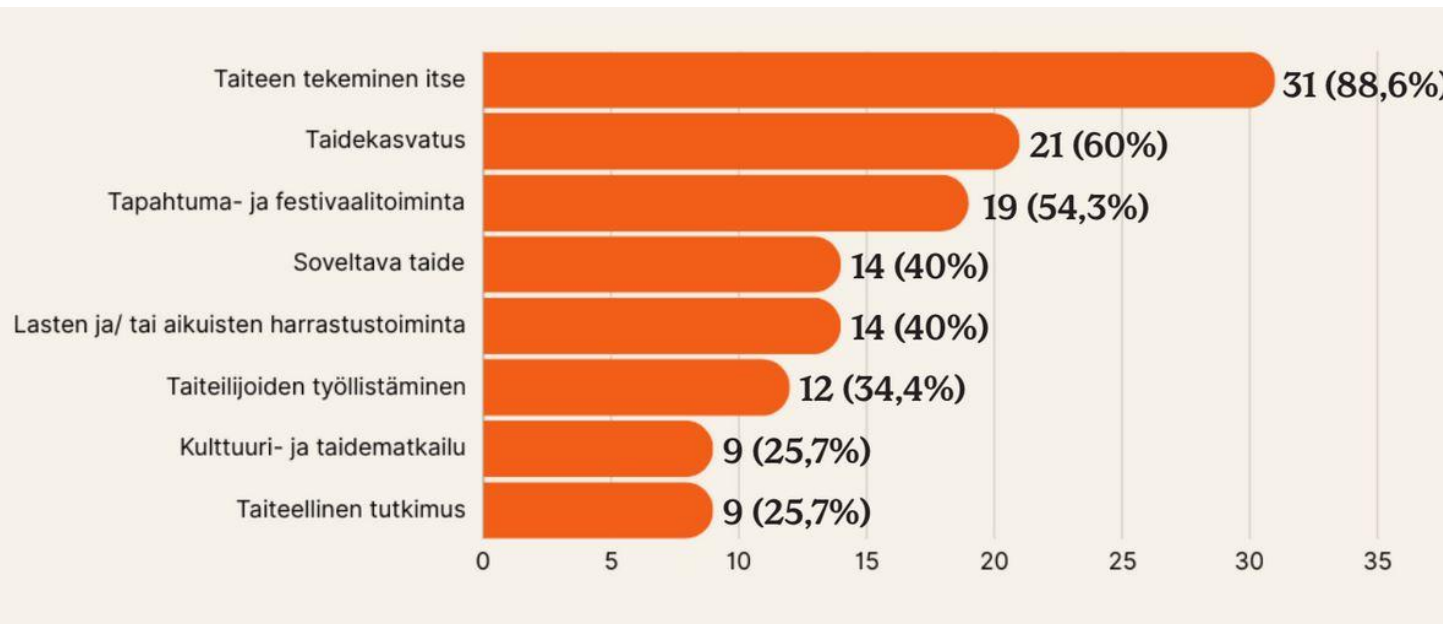

Vastausten perusteella jatkotarkastelua vaatisi erityisesti “taiteen asiantuntijuustehtävät” vastausvaihtoehdon valinneet, joita oli kaikista yksilövastaajista 35,0%.

Itsenäiset taide- ja kulttuuriyhteisöt

- Vastausten perusteella jatkotarkastelua vaatisi erityisesti “taiteen asiantuntijuustehtävät” vastausvaihtoehdon valinneet, joita oli kaikista yksilövastaajista 35,0%.

Itsenäisten taide- ja kulttuurialan toimijoiden kartoituskyselyn vastauksista välittyy kuva omintakeisesta, sinnikkästä ja alueen paikalliskulttuureihin sekä paikallisyhteisöihin juurtuneesta taiteen ja kulttuurin toimialasta.

Lapin ja Saamenmaan taide- ja kulttuurialalla monipuolisuus, monimuotoisuus ja monitaiteisuus ovat vahvuuksia, joilla luodaan merkityksellisiä yhteyksiä eri toimintamuotojen ja eri taiteenlajien välille...

...ja samanaikaisesti kompensoidaan tukirakenteiden, rahoituksen, vakaiden työnantajien ja pitkien etäisyyksien sekä pienen ammattilaisten joukon synnyttämiä haasteita.

Toimintaa ei itse nähdä paikallisena tai perifeerisenä, vaan valtakunnallisesti vaikuttavana pohjoisesta käsin tehtävänä taide- ja kulttuurityönä.

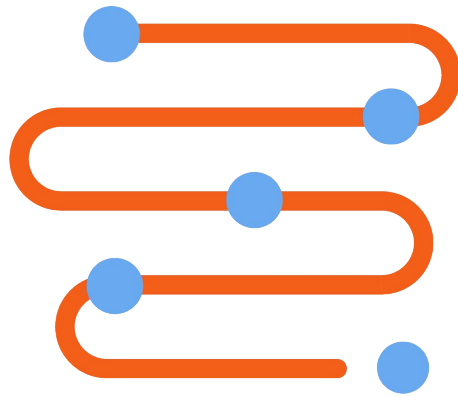

Tarkasteltaessa alan vaikuttavuutta maakunnan viihtyvyyden, hyvinvoinnin, elämän merkityksellisyyden, alueellisen erottuvuuden ja kulttuuriperinteiden näkökulmista alan vaikuttavuus ja kokoluokka on merkittävä.

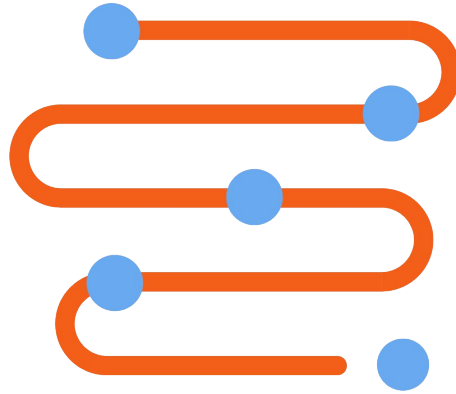

Kasvua voi tapahtua toiminnan laajentumisen, vahvistumisen, vakiintumisen kuin myös syventymisen kautta.

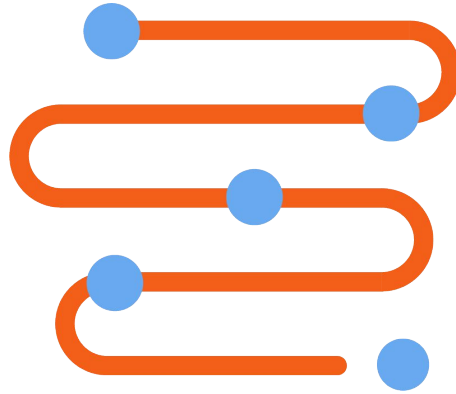

Itsenäisten taide- ja kulttuuritoimijoiden kartoitusta
käytettiin pohjana Lapin Liiton tilaamassa Lapin
kulttuurin, taiteen ja luovien alojen tilannekuvatyössä
vuonna 2025.

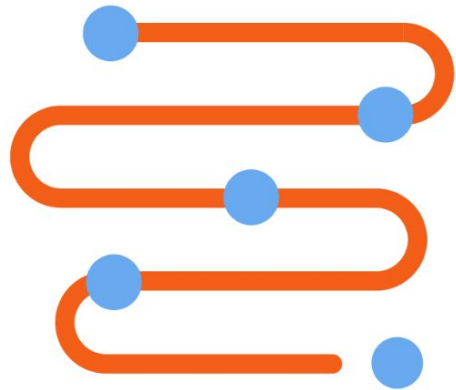

Lapin Liitto:

<https://www.lapinliitto.fi/wp-content/uploads/2025/06/Lapin-kulttuurin-ja-luovien-alojen-tilannekuvaraportti-Kokoamo-02062025.pdf>

Tilannekuva on yksi pääasiallisista lähteistä nyt lausuntokierroksella olevassa Lapin luovien alojen, taiteen ja kulttuurin kasvuohjelmassa.

Lapin taide- ja kulttuuritoimijoiden kartoitus

www.hiljaisuusfestivaali.fi/toimijakartoitus

Rahoittaja

LAPIN LIITTO

KIITOS!

Jonna Leppänen

jonna@hiljaisuusfestivaali.fi

Taideorganisaatio Hiljaisuus, Kittilä

www.hiljaisuusfestivaali.fi

hiljaisuus | silence